

TRANSHÜMAN ÇAĞINA GİRERKEN EBEVEYNLERİN GÜVENLİ ALANLARI

Çocuğun iyiliğini ve başarısını ana babalarından daha fazla umursayan kimse yoktur. Aileye olan mevcut mensubiyet, beraberinde mesuliyet ilişkisini doğurur. Dijital çağda farklılaşan ihtiyaçlarıyla yalnızca gerçek dünyada değil, her zaman açık olan sanal dünyada da rehberlik edilmesi adeta bir zorunluluk olarak karşımıza çıkar.

Çocuklarınıza teknolojiyi sağlıklı bir şekilde kullanmayı öğretin ve onları başarılı dijital vatandaşlar yapacak beceri ve alışkanlıkları edinin. Elinizdeki akıllı cihazı, sizden daha iyi anlayıp kullanan 2 yaşındaki çocuklardan biraz daha özgürlüğe ihtiyacı olan gençlere kadar, yolculuğun her aşamasında teknolojiyi aileniz için nasıl ele alabileceğiniz konusunda size yol göstereceğiz.

Hatırlanması Gereken İlk 3 İpucu

Zihinlerde tazelenmesi gereken birkaç temel ebeveynlik kuralı çerçevesinde tel hazırlamanız kolaylaşacaktır.

1. Dengeyi Hedefleyin

Teknolojinin günlük hayatımızdaki etkileri ve kalıcılığı ile dünyanın daha fazla d yönden, bu iyi bir şey. Teknoloji, çocukların eğlenceli ve ilgi çekici yollarla öğrenmelerine, yaratıcılıklarını ifade etmelerine ve başkalarıyla bağlantıda kalmalarına yardımcı olan araçlarla her yaşta çocuğu psiko-sosyal yönden güçlendirebilir. Teknolojiden anlayan çocuklar, ileride ağırlıklı olarak dijital olacak bir iş gücü piyasasında aranılır nitelikleriyle olumlu tercih ediliyor olmaları muhtemeldir.

Aynı zamanda ebeveynler, çocuklarının çevrimiçi ortamda uygunsuz içeriğe erişmesinden, aşırı ekran süresinin, gelişimleri üzerindeki etkisinden ve çocuklarının teknolojiye bağımlı hale gelmesinden doğal olarak endişe duyuyor.

Çoğu durumda olduğu gibi, bu yeni zorluklara karşı dengeli bir yaklaşım en iyi sonucu verir. Burada en belirleyici adım, teknoloji ile dengeli veya sürdürülebilir bir ilişki kurmaktır. Sağlıklı beslenme sürecinde her bir besin grubundan eşit bir şekilde yararlanabileceğimiz bilgisine sahip çocuklarımızın, şeker ve tatlıların yanında sağlıklı yiyecekler yemenin önemli olduğunun yanında ekranların önünde pasif bir şekilde kalarak çok fazla zaman harcamaktan kaynaklanan kalorilerin yoğunlaştığı abur cuburu ve etkilerinden haberdar olmaları gibi.. Ekranlar için ayrılmış bir zamanın haricinde fiziksel aktivite ve gerçek insanlarla gerçek zamanlı olarak bağlantı kurmak için harcanan zamana olan ihtiyaç gibi..

Bu hassas dengeyi sağlamaya çalışırken aklınızda bulundurmanız gereken bazı şeyler:

Başarı için tek bir tarif yok ama onu gördüğümüzde anlarsınız. Ailenizin dengesi, komşunuzunkinden farklı görünecektir çünkü her aile benzersizdir ve ebeveynlik tarzları ve değerleri farklıdır. Ancak, genel olarak, aileniz teknolojinin birçok zararlı etkisini hissetmeden onun faydalarından yararlanabiliyorsa ve siz de çocuklarınızın teknolojiyi nasıl kullandığı konusunda kendinize güveniyorsanız, muhtemelen dengeyi bulmuşsunuzdur.

Sağlıksız teknoloji kullanımının uyarı işaretlerinden bahsederken ebeveynlerin dikkat etmesi gereken hususlar:

- Çocuklar, teknolojiye erişimleri olmadığında sıkıldıklarından veya mutsuz olduklarından şikâyet ederler,
- Ekran başında kalma süresi sınırları belirlediğinizde öfke nöbetleri veya sert direnişler ortaya çıkar,
- Ekran süresi uyku, okul ve yüz yüze iletişimi engeller,

Bu konu tekrar tekrar gündeminizde yer alacaktır. Zira çocuklarınız büyüdükçe, teknolojiyle olan ilgileri de artacaktır. Ayrıca, bundan sadece birkaç yıl sonra bile dijital dünyanın nasıl görüneceğini tahmin etmek zor. Sağlıklı ve sağlıksız teknoloji kullanımı tanımınızın düzenli olarak güncellenmesi gerekecektir. Keyfini çıkarın!

Güncelleme demişken çocuklarınız dijital etkileşimlerinin niteliğini değerlendirmek için düzenli olarak yapmanız gerekenlere dair bazı ipuçları:

Yaşa uygun içeriğe erişiyorlar mı?

- Kullandıkları uygulamalar, tek yönlü bir iletim temelinden kaynaklı, onları pasif konuma itecek değil de; etkileşimli ve düşündürücü mü?
- Tüm ekran süresi eşit değildir. Yemek benzetmesine geri dönersek; bir çörekten alınan 100 kalori, bir salatadan alınan 100 kalori ile aynı değildir; YouTube videolarını izlendiği bir saatle, dijital sanat programında geçirilen bir saat aynı şey değildir.
- Çocukların sosyal medya ve diğer çevrimiçi hesapları için gizlilik ayarları, yabancıların görebileceklerini ve çocuklarınızla kimlerin iletişim kurabileceğini kısıtlayacak şekilde ayarlandı mı?
- Çevrimiçi ve çevrimdışı etkinlikleri dengelemek için ekran süresi sınırları belirleyin. Nitelik, en önemli şey olsa da, muhtemelen ailenizin ekran ve teknolojinin ötesindeki etkinliklere zaman ayırması için bazı süre sınırlamalarını belirlemek isteyeceksiniz. Hala hazırda çocukların sağlıksız hale gelmeden önce ekranlarında tam olarak kaç saat geçirebilecekleri tartışması devam ederken, akşam yemeğinde, araba yolculuklarında, her bir aile ferdi için önemli olan gecelerdeki istendik davranış modellerindeki gibi teknolojiden uzak zamanlar için kesin çizgiler çizebilirsiniz.

2. Rol Model Olun

Teknolojinin karşı konulmaz çekiciliği, çocukları olduğu kadar ebeveynleri de kendine çekiyor. Her saat telefonlarımızı kontrol ediyoruz, geç saatlere kadar çalışarak veya dizüstü bilgisayarlarımızda internette gezinerek, en sevdiğimiz programları art arda izliyoruz ve hatta en tehlikelisi öncelik sıralamalarımızı değiştiriyor ve gündelik sorunlarımızı, mesele haline getirme pahasına odaklanmamız gereken yerlerden fersah fersah uzaklaşarak dikkatimizi dağıtarak el yordamıyla devam ediyoruz hayatlarımıza.. Önceliklerimizin farklılaştığını gören çocuklar, muhtemelen sadece davranışlarımızı kopyalamakla kalmaz, aynı zamanda dikkatimizi çekmek için cihazlarla rekabet etmek zorunda hissederler. Bir çalışmada ebeveynlerin yaklaşık yarısı, teknolojinin tipik bir günde üç veya daha fazla kez çocuklarıyla etkileşimlerine müdahale ettiğini bildirmişlerdir..

Google ve Apple, belirli uygulamalar için süre sınırları (Android için) ve cihazlarda harcanan süreye ilişkin istatistikler (iOS için) gibi yeni telefon özellikleri ekleyerek, teknolojinin hayatımızı ele geçirmesiyle ilgili bu artan endişeyi gidermeye başlıyor. Aşırı dijital araç kullanımını, bu sayede engellememize yardımcı olabilirken, teknolojiyi dikkatli bir şekilde kullanma alıştırmaları yapmak ve bunu göstermek, çocuklara kritik beceri olan fişten çekmeyi öğretmenin en iyi yolu olacaktır.

Çalışma zamanı ve aile zamanı için sınırlar belirleyin. Bağlantısız kalmak için birkaç önemli zaman şunları içerir:

-Çocukları okuldan alırken veya okula bırakırken, çünkü bu onlar için bir geçiş dönemidir. İşten eve geldikten sonra, ailenizle yeniden bağlantı kurma zamanı geldiğinden yemek sırasında, dışarıda yemek yerken de dahil olmak üzere parka veya misafirliliğe gittiğinizde, ev ziyaretlerindeki gezileriniz sırasında veya aile içi etkileşimin en yoğunluklu yaşandığı zamanlara odaklanılan tatillerde..

·Ne zaman gerçekten meşgul olduğunuzu ve ne zaman prize takılı olmanız gerektiğini ve ne zaman olmadığınıza bilin. Çoğu zaman, bir iş veya acil bir durum varmış gibi gelir ve o aramayı ya da o mesajı yanıtlamanız, e-postanızı kontrol etmeniz gerekir – ancak bunu gerçekten düşündüğünüzde, birlikte takip ettiğiniz o filmi veya oyunu bitirene kadar bekleyebilir.

·Medyayı çocuklarınızın kullanmasını istediğiniz şekilde kullanın. Araba sürerken asla mesajlaşmamak ve sosyal medyada gereğinden fazla paylaşım yapmaktan kaçınmak gibi teknolojiyle ilgili sağduyu kurallarına uyun!

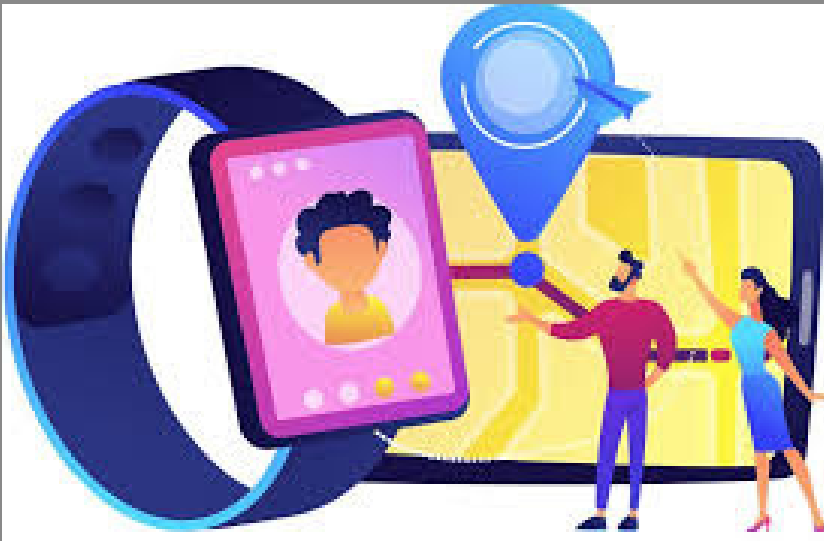
·İkiyüzlü "yaptığımı değil dediğimi yap" yaklaşımı yerine vaaz ettiğiniz şeyi uygulayarak, çocuklarınızın almasını istediğiniz alışkanlıkları davranışa geçirerek onlara teknolojiyi kullanma zamanları ve birlikte, beraberce orada olunması gereken zamanların olduğunu gösterirsiniz.

3. Teknolojiyi Bir Aile İlişkisi Hale Getirin

Aileniz muhtemelen, ev içinde kimin ne tür sorumlulukları üstleneceğini, bu bayramda kime ziyarete gidileceğini; önceki sefer en son kimin ailesine ziyaret edildiğini ve sırada kimin olduğu gibi grubu günlük olarak etkileyen önemli kararları tartışıyordur. Teknoloji kullanımı da benzer bir planlamayı içermelidir, böylece herkes ortak beklentilerle aynı gemideki yerini alır.

Aile olarak kurallar belirleyin. Çocuklarla ortaklaşa oluşturulan sınırlarla kuvvetle muhtemeldir ki; çocukların kendilerini nasıl kontrol edeceklerini öğrenmeye başlayabilecekleri ve ekran başında geçirdikleri sürenin hayatlarının geri kalanını ne zaman çok fazla etkilediğini anlayabilecekleri izlenir. Unutulmamalıdır ki; çocukların, sınırları oluşturma ve tesis etmede bir rolleri varsa, sınırlara karşı gelme olasılıkları daha düşüktür.

Çocuğunuzun teknoloji deneyimlerine dâhil olun. Çocuklarınızla yan yana oynamak veya izlemek birçok fayda sağlar. Çocuk, sizin etkileşiminiz yoluyla etkinlikten daha fazla şey öğrenecek ve paylaşılan deneyim sayesinde olan bitenle siz de baş kuracaksınız. Çocuklarınız sizinle karşılaştırıldığında teknoloji zekâsında sizden 1000 ışık yılı önde görünüyorsa, bırakın size öğretsinler – bu onlar için bir güven artırıcıdır ve yaşadıkları yeni deneyimlere ayak uydurmanız sizin için önemlidir. Bu, baş döndürücü Minecraft yapılarını, Fortnite oyunlarını veya gençlik dilini öğrenmek anlamına gelebilir, ancak en azından sanal dünyayı birlikte deneyimleyeceksiniz!..

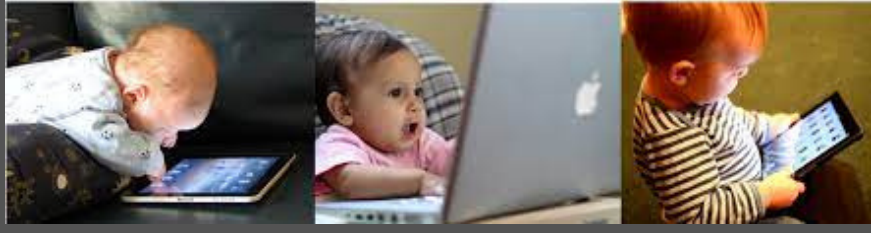

Yaklaşımınızı her çocuğa göre uyarlayın. Diğer ebeveynlik alanlarında olduğu gibi, yaşlarına, kişiliklerine ve ihtiyaçlarına bağlı olarak, bir çocuk için işe yarayan bir başkası için mutlaka işe yaramayacaktır. 10 yaşındaki çocuğunuz, uygunsuz oyunlar oynamama veya bilgisayarınızı virüslerden uzak tutma konusunda 12 yaşındaki çocuğunuzdan daha dikkatli olabilir. 12 yaşındaki çocuğunuz, tüm arkadaşlarında telefon olmasına rağmen telefon istemeyebilir.

Burada yer verilenler de dâhil olmak üzere yaş aralıkları kesin kurallar değildir. Bunun yerine, onları, çocuklarınıza teknolojiye girişten onu akıllıca nasıl kullanacaklarına dair kendi kararlarını vermeye kadar rehberlik etmek için genel bir yol haritası olarak düşünün.

2 Yaş Altı Bebekler

Dokunma ve kaydırma konusunda şaşkırtıcı derecede ustalar, ancak telefonu ve tableti mümkün olduğunca uzak tutun.. bolca nineleriyle muhabbetleri olsun!..

Soru:

"..Bir yere gitmişsin.. mutlu mutlu bebeğini tutarken.. o da ne?.. feryat figan ortalığı inletiyor... yıkıyor adeta.. çevredekiler hakkında ne düşünürler.. ne kötü bir... biri, şu çocuğu lütfen... Allah aşkına!..."

Yukarıda verilen örnek olay karşısında ne tür bir tepki geliştirirsiniz?

A) *Yine de bir akıllı telefon verin ve her şey yine iyi olsun. Ebeveynlerin dikkatlerini dağıtmak için sıklıkla elektronik cihazlara başvurmalarına şaşmamalı. YouTube'daki sonsuz göz kamaştırıcı uygulama ve çizgi film yelpazesıyla bu teknolojik zamazingolar bebeklerin dikkatini çeker.*

B) *Sorun şu ki, bir çocuğun beynin en hızlı gelişerek büyüdüğü; dilsel, duygusal, sosyal ve motor becerilerin gelişimi için yaşamın ilk üç yıllık bu dönemde gerçek dünyayı tüm duyularıyla ve başkalarıyla canlı etkileşim yoluyla deneyimleyebilmek, bir bebek için ekranla etkileşim kurmaktan çok daha faydalı olacaktır. Bir top resmi, zıplayıp ekranda ses çıkarsa bile, gerçek bir topla oynamak kadar zengin bir deneyim değildir.*

Gelecekteki istihdam politikasının belirsizliği yahut ebeveynlik kaynaklı yakıcı sorumluluktan iki dakika azat hissetmek ve bunun cazibesi, çocuklarınızı teknoloji ile tanıştırmak için aceleci davranmanızı kısmen anlaşılabilir kılar ancak dijital deneyimler, bu yaştaki zamanlarının küçük bir yüzdesi olmalı ve bebekler sosyal öğreniciler olduğu için bunların ideal olarak sizinle paylaşılması gerekir. Uyanık oldukları zamanın çoğu, bebeklerin en iyi yaptığı şeyi yaparak geçirilmelidir: Etraflarındaki her şeyi özümsemek ve büyük beyinlerini geliştirmek.

Ekran Süresinin Belirlenmesinde Odaklanabilecek Yegane Şey: Nitelik!.. "İyi De Nasıl?.."

18 ila 24 aylık çocuklar için yahut 2 ila 5 yaş arası çocuklar için günde bir saat ekran süresi ya da 6 yaş ve üstü çocuklar için tutarlı sınırlarla ekran süresi ön görüşü değişkenlik arz eden tasarruflarıyla farklı kaynaklardan ulaşılabilen bilgiler olarak bir kenarda dursunlar.. ekran süresi yönergeleri ve küçük çocukların esenliği bağlamında mevcut bulguların ham ekran süresinden ziyade; aile içi etkileşim çerçevesinde ebeveynlerin dijital ekran süresi hakkında kuralları nasıl belirlediklerini ve dijital dünyayı birlikte keşfetmeye aktif olarak katılıp katılmadıklarının daha önemli olduğu muhakkak.

İşte bebeğiniz için doğru dengeyi bulmak için bazı ipuçları:

a) Teknoloji kullanımını en aza indirin.

Önerilen teknoloji kullanımının görüntülü sohbetle sınırlandırılması; örneğin seyahat eden bir ebeveyn veya uzaktaki akrabalarla bu gerçekleşebilir. Ekranda bile bire bir konuşmalar, kritik dil becerilerini geliştirirken bebeklere yardımcı olabilir.

"Eğitici" videoları atlayın. Bebeklerin beyinlerinin büyümesine yardımcı olarak pazarlanan diğer videolar gibi benzeri ürünlerin tüketilmesi, gelişimsel sorunlar, uyku sorunları ve kelime dağarcığı gibi temel becerilerin öğrenilmesinde gecikmeler ile ilişkilendirilmiştir.

Birlikte görüntüleme ve birlikte oynama üzerinde hala durulması eski ve bir o kadar da hal ve tavrımız olmalı. Ebeveynler, işleri başından aşkın halde yapacakları yemeklerle, ev işleri ve diğer aile üyeleriyle ilgilenmekle her zamankinden daha meşgul. Yine de teknolojiyi elektronik emzik veya bebek bakıcısı olarak kullanmak yerine, bebeğinizle bir an bile ilgilenemeyecekseniz, bebeğe tüm duyularını kullanmasına yardımcı olacak oyuncaklar veya kitaplar verin. Bebeğinizle tablet veya telefon kullanırken beyin gelişimini beslemek için onunla konuşun, okuyun, şarkı söyleyin veya oynayın. Etkileşimli kitaplar, müzik uygulamaları veya çocuklara harfleri, sayıları, renkleri ve şekilleri tanımayı öğreten uygulamalar ilgi çekici olabilir.

b) Cihazlarınızı Koruyun.

Teknolojiye çok fazla maruz kalmak bebeğiniz için tehlikeli olabilirken, bebeğiniz de teknolojiniz için tehlikeli olabilir. En iyi koruma önlemdir: Cihazlarınızı kilitleyin, böylece çocuklar yanlışlıkla uygulama içi satın almalar yapamaz veya cihazlarınızı yok edemez.

Kalın dolgulu, temizlemesi kolay ve küçük ellerin tutması kolay koruyucu kılıflarla telefonunuzu ve tabletinizi çocuklardan koruyun. Cihazlarınızda ebeveyn denetimlerini ayarlayın. Android için, uygulamaları yönetmek ve ekran başında kalma süresi sınırları belirlemek için Family Link uygulamasını kullanın. iOS için, uygulamaları ve özellikleri sınırlandırmak için Ayarlar > Genel > Kısıtlamalar'a gidin.

Çocuğunuz temel talimatları anlayacak yaşa geldiğinde, "Bilgisayarın yanında bir şey yemeyin veya içmeyin", "iPad'i yerde bırakmayın" gibi kurallarla bu cihazların bakımını öğretmeye başlayın. Telefonunuz bir bardak altlığı değildir ve büyüdüklerinde, uyarılarınızı dikkate almadıklarında ortaya çıkan herhangi bir zararı ödemelerine yardım etmelerini istemenin uygun olduğu zamanı düşünün.

Yürümeye Başlayan Çocuklar ve Okul Öncesi Çocuklar (2–5 Yaş)

i.) Birlikte oynayın, izleyin ve göz atın — teknolojiden azade; çocuğunuza dönük zamanları onlar ve kendiniz için arzulayın.

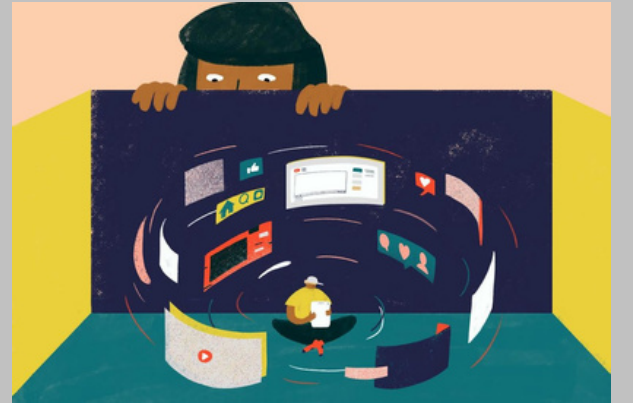
Çocuğunuz koşuşturup her şeyi öğrenmeye hevesli olduğunda, elektronik cihazları uzak tutmak zor olacaktır. Yapılan bir araştırmada ebeveynlerin yüzde 85'inin 6 yaşın altındaki çocuklarının evde teknoloji kullanmasına izin verdiğini ve ankete katılan ebeveynlerin yüzde 86'sının okuma yazma, okula hazırlık ve okul başarısı dâhil olmak üzere küçük çocuklarının teknoloji kullanımları için faydalar bulduğunu ortaya koydu. Açıkça yeni yürümeye başlayan çocuklar için tasarlanmış her zamankinden daha fazla uygulama ve elektronik cihazlar olsa da, kendi hızlarını belirleyebilecek aşamaya henüz geçmeden onlar için onlar adına teknolojiyi, onların daha karşılıklı etkileşim temelli etkinliklerle büyük öğrenmelerini, zihinsel ve duygusal olarak sindirebilecekleri küçük öğrenme tecrübelerine evrilebilirsiniz.

ii.) Dijital araç–gereç meşguliyetiyle geçireceğiniz zamanınızı, karşılıklı bağları güçlendirerek “Altın Saatler” olarak değerlendirin

Bu yaşta çocuklar toplum yanlısı davranışları öğrenmeye başlarlar; paylaşmak, yardım etmek, başışta bulunmak ve diğer insanlara fayda sağlamak. Söz konusu gelişim evresinde çocuklar, vermeyi ve almayı öğrenmeye eğilim gösterirler. Teknoloji, onlarla birlikte oynadığınızda, sırayla bir oyunu veya dijital kitabı ya da videoyu birlikte keşfederken bu gelişim aşamasına yardımcı olabilir. Bu ve dürüst olmak gerekirse her bir gelişim aşamasında çoğunlukla bir ekrana odaklanmış gibi çocuklar görüyor olsalar da sizden yalnızca istedikleri; gözlerinizin üzerinde olduklarını bilmeleridir. Bölünmemiş dikkatinizi esirgememenizdir.

iii.) Oyun ve Uygulama Seçimi

Bunu her yaş grubundaki çocuklarınız için yapmak isteyeceksiniz, ancak mümkün olan en kısa sürede dijital içerik için yaş derecelendirmelerini kontrol etme alışkanlığını edinin. Çevrimiçi dünyayı çocuklar ve aileler için daha güvenli hale getirme amacıyla Google, Microsoft, Nintendo ve diğer birçok büyük teknoloji şirketi, kullanıcı içeriği üretirken, günümüzde belli derecelendirme yöntemleri kullanırlar ve bu derecelendirmeler, zamanla tüm dünyada yaygınlık kazanacaktır.

Yürümeye başlayan çocuklara uygun bazı uygulamalar arasında Google'ın çocuklara yönelik görsel arama motoru Kiddle ve çocuklara yönelik uygulama ve içeriklerden oluşan özel bir koleksiyon olan Kidz yer alır. Bu ve benzeri programlarla yaş grubuna göre sıralanmış uygulama ve oyun incelemeleri ne erişmek mümkündür. Bununla birlikte, uygulama mağazalarındaki ve YouTube gibi sitelerdeki yaş önerilerinin her zaman doğru olmadığını akılda tutmak gerekir zira bazı sağlayıcılar, çocuk dostu gibi görünen rahatsız edici içerikle listelere sızmak için ellerinden geleni yaparlar ve bu nedenle en iyi başvuru yolu çocuklarınızın maruz kaldığı içeriği incelemektir.

iv.) Teknoloji içermeyen zamanlar ve alanlar belirleyin

Yatmadan iki saat önce ve yemek saatleri gibi, ailenin cihazlarında olmaması gereken zamanlar için kurallar belirleyin. Benzer şekilde, evinizde ekransız bölgeler kurun. Örneğin; “..yemek odası veya yatak odalarında mobil cihazlar, bilgisayarlar ve TV'lere izin verilmez!..” gibi. Ailedeki herkesin uyduğu bunun gibi katı kurallar, herkesin teknoloji molaları ve yaşamın hızını yönetebileceğiniz aile zamanlarının oluşmasını imkânlı hale getirir.

Küçük Çocuklar (6–12 Yaş)

Şimdi sağlıklı teknoloji alışkanlıkları oluşturma ve güçlendirme zamanı.

İlkokul çağındaki çocuklar muhtemelen teknolojiyi günlük olarak kullanacaklardır. Hala rehberlik için size baktıkları için bu durum, teknolojinin uygun kullanımını ve ailenizin bundan elde edebileceği faydaları oluşturmak ve pekiştirmek için çok önemli bir zamandır.

Çocuk Hesapları Oluşturun

Bu yaş aralığındaki çocukların ev ödevi için bilgisayar kullanması gerekebilir. Windows (Microsoft Ailesi olarak adlandırılır) ve macOS'ta (sistem tercihlerinde Ebeveyn Denetimleri olarak adlandırılır) yerleşik ebeveyn denetimleri, zaman sınırları belirlemenize ve ayrıca uygulamaları ve web kullanımını sınırlamanıza yardımcı olabilir.

“..Miki yaptı..”

Onları ne kadar eğitmeye çalışırsanız çalışın, kazalar olacaktır: yere düşen bir dizüstü bilgisayar, klavyeye süt dökülmesi, “..bunu ben yapmadım!..” benzeri müphem cevaplara ya da itirazlara neden olur. En iyi koruma, belirli cihazları özellikle çocukların kullanması için belirlemektir (belki eski cihazlarınız); iş için kullandığınız görev açısından kritik bir bilgisayarınız veya tabletiniz varsa, çocuklarınızı onlardan uzak tutun.

Chromebook'lar ucuz dizüstü bilgisayarlardır, bu nedenle bunlar küçük çocuklar için iyi bir seçim olabilir. Cihazları aile odası gibi merkezi bir yerde tutarsanız, çocuklarınızın teknoloji kullanımını daha iyi izleyebilir ve çevrimiçi olduklarında onlarla daha fazla etkileşim kurabilirsiniz.

Yaratıcılığı Teşvik Edin

Teknolojinin çocuklara sunacağı çok şey var, ancak seçtiğiniz uygulamalar çocuklarınızın fark yaratmasını sağlar; çocuğunuz bir tamirciyse ve bir şeyler inşa etmeyi seviyorsa, şunları deneyebilirsiniz:

- Daha dokunsal bir öğrenme deneyimi için gerçek dünyadaki nesnelere dijital olanlarla iPad'de birleştiren Osmo.
- Çocuklara hikâyeler, animasyonlar ve oyunlar yaratarak mantıksal düşünmeyi öğreten Scratch.
- Gelecekteki film yapımcınız veya yazarınız için yaratıcılığı artıracak Toontastic.
- Wipeout: Create & Crash gibi Wii, Playstation veya Xbox.. Aile dostu aktif video oyunlarını deneyin.

Gizlilik ve Güvenlik İçin En İyi Uygulamaları Seçmeye Gayret Edin

Güvenlik konuşmasını erkenden başlatın ve bunun hakkında sık sık konuşun. Çocuklara, çevrimiçi olan her şeyin çevrimiçi olarak kalacağını ve kişisel olarak tanımlanabilir veya hassas bilgileri asla paylaşmamaları gerektiğini hatırlatın. Ebeveynlerin popüler hale gelen her yeni uygulamada uzmanlaşması gerçekçi olmayabilir, ancak çocuklarıyla en başından açık bir konuşma kurarak onların güvende kalmasına yardımcı olabilirler. Çevrimiçi yaptıkları hakkında konuşmak, dijital yaşamlarında olup biten bir şeyden endişe duyduklarını veya üzüldüklerini birine söyleme olasılığını artırır ve aradaki karşılıklı ilişki düzeyini daha yüksek ve farklı bir boyuta taşır.

Siber Zorbaliğa Dikkat Edin

Zorbalık – hem çevrimiçi hem de çevrimdışı – ilkokula başladıklarında çocuklar için potansiyel bir sorun haline gelir. Bu konudaki araştırmalarda çocukların çevrimiçi yaşamlarının çevrimdışı yaşamlarını yansıttığını tespit edilmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarına vermeleri için genel rehberlik hususunda dikkat edilmesi gerekli birkaç şey:

- Çevrimiçi veya gerçek hayatta zorbalığa tanık olursanız, pasif seyirci olmayın. Bir yetişkini uyarın.
- Kurban adına zorbaya karşı durun.
- Kurbanı desteklemek için elinizden gelenin en iyisini yapın, örneğin kişiyi faaliyetlerinize dahil edin veya iyi olup olmadığını kontrol edin.

“..Kendi Telefonları Mı?.. Bu Yaşta!..”

Bu yaşta, çocuklarınız kendilerine ait bir telefon için yaygara koparıyor olabilir, çünkü muhtemelen bazı arkadaşlarında telefon vardır. Çocuklara, anne–babaların bir telefon aldıklarında en yaygın yaş 10, ardından 8 ve ardından 9 ve 11’dir. Çoğu ebeveyn, güvenlik nedenleriyle çocuklarına kolayca iletişim kurabilmeleri veya çocuklarının konumunu takip edebilmeleri için telefon verir. Ancak diğer tüm çocukların bir telefonu olması, çocuğunuzun buna hazır olduğu anlamına gelmez. Telefon satın almadan önce göz önünde bulundurmak isteyeceğiniz şeyler:

- Kişisel eşyalarından sorumlular mı?
- Telefon kullanımıyla ilgili kurallarınıza uyacaklar mı?
- Paylaştıkları mesajlarından, fotoğraflarından yahut beğendikleri ya da oluşturdukları videolarından sorumlu bir şekilde kullanma konusunda onlara güvenilebilir mi? Ninelerine gösterebilecek nitelikte videolar mıdır bunlar?

Burada çocuğunuzun olgunluk seviyesini kontrol etmeniz ve ailenizin değerlerini göz önünde bulundurmanız gerekecektir. Sihirli bir yaş aralığından ziyade; çocukların çevrimiçi zorbalara, çocuk avcılarına, cinsel içerikli mesajlaşmaya ve sosyal medyanın dikkat dağıtıcı unsurlarına maruz kalmalarını geciktirmek için mümkün olduğu kadar uzun süre beklemeleridir.. her bir ailenin farklı dinamikler üzerine tesis edildiği varsayımı üzerine.. mümkün olduğunca..

Gençler (13 –18 Yaş)

Bu yaştaki çocuklar daha fazla özgürlük ve mahremiyet ister, ancak yine de onların güvende olduğundan emin olmanız gerekir. Bu güveni korurken bağlantıda kalın.

Gençler daha fazla bağımsızlık isteyeceklerdir ve buna, siz onların sosyal yaşamlarına burnunuzu sokmadan cihazlarını kullanmak da dâhildir. Teknolojiyi sorumlu bir şekilde kullanmak için sıkı izlemeden gençlerle rehberlik etmeye geçebilirsiniz.

a) Kural koymak

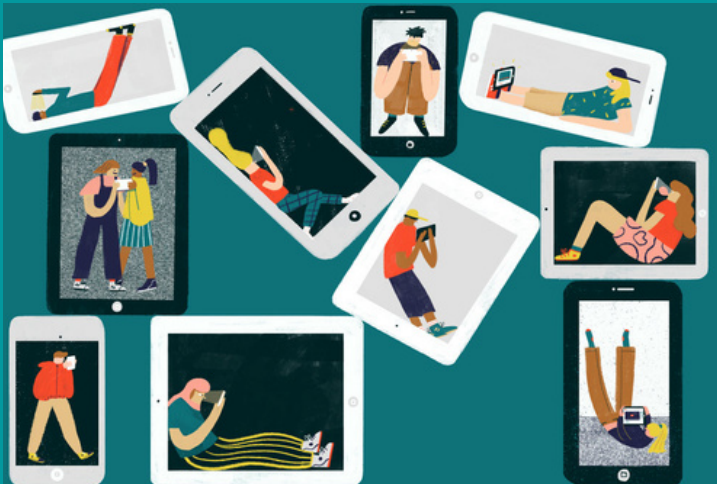
Telefon ve cihaz kullanımına ilişkin kurallar koymalısınız (henüz yapmadıysanız).

Ebeveynlerin, gençlerin internette yaptıkları her şeyi denetlemeye çalışması uygulanabilir olmaktan uzaktır. Yapılabilir şey; bir gencin dijital teknolojiye erişim özgürlüğünü ne kadar iyi idare ettiğini anlamak için periyodik izlemeyi kullanmaktır. Zira oradan ebeveynler, gençlerle aralarında özgürlüklerini ne kadar hızlı genişletebileceklerine karar verebilirler. Bir telefon sözleşmesi, çocuğunuzun çevrimiçi olduğunda aklında olması gereken yönergeleri belirlemenize yardımcı olabilir. Tartışmaya açık olmayan bazı kurallar şunları içerebilir:

- Araba sürerken asla mesaj atmayın!
- Asla uygunsuz fotoğraf veya video paylaşma!
- Bir arkadaşınızın evine vardığında veya evden çıkarken daima size mesaj atınlar!
- En iyi uygulamaların ne olduğuna dair ortaklaşa bir karara varın,

Günün sonunda bir telefon sahibi olmak vazgeçilmezimiz olaksa sosyal medyayı ve eleştirel düşünmeyi sağlayacağını varsaydığınız uygulamaların belirleyiciliğinde harekete geçin. Gençler bir kez bir telefona sahip olduklarında, onu öncelikle sosyal bir araç olarak kullanacaklardır ve bu nedenle çevrimiçi bu şeyin sizi hayatınız boyunca takip edeceğini unutmaksızın, onları tehlikelere karşı uyarırken telefonun olumlu yönlerini olabildiğince öne çıkarmaya çalışın. Mümkün olduğunca da gencin kendine verdiği değerini beğenilere veya paylaşımlara bağlı olmaması gerektiğinin altını kalın kalın çizin.

Gelişim dönemi itibarıyla de söz konusu zaman aralığı, pazarlama mesajlarının insanları manipüle etmek için nasıl kullanılacağı üzerinde konuşmanın, tartışmanın ve genç dimağın, dijital âlemde kesin olmayan bilgileri yahut söylentileri doğrulamaya ve internette karşılaştıkları her şeye şüpheyle yaklaşmaya teşvik edilmesinin zamanıdır. Çocuklarınızla sosyal medyada arkadaş olun veya onları takip edin, böylece aralıklarla neler yaptıklarını görebilirsiniz. Bunu tartışılmaz bir kural haline getirin – çocuklarınız buna karşı çıksa bile. Stalklayarak sınır ihlalinin ziyade ilgili kalmak ve her gönderiye aşırı tepki vermemek, gençlerin yaş aldıkça ve daha fazla mahremiyet istediklerini zamanlarında anlayabilecekleri, daha incelikli bir denetim biçimi olma ortak paylaşım zemininiz olabilir.

Gelişim dönemi itibarıyla de söz konusu zaman aralığı, pazarlama mesajlarının insanları manipüle etmek için nasıl kullanılacağı üzerinde konuşmanın, tartışmanın ve genç dimağın, dijital âlemde kesin olmayan bilgileri yahut söylentileri doğrulamaya ve internette karşılaştıkları her şeye şüpheyle yaklaşmaya teşvik edilmesinin zamanıdır.

Çocuklarınızla sosyal medyada arkadaş olun veya onları takip edin, böylece aralıklarla neler yaptıklarını görebilirsiniz. Bunu tartışılmaz bir kural haline getirin – çocuklarınız buna karşı çıksa bile. Stalklayarak sınır ihlalinin ziyade ilgili kalmak ve her gönderiye aşırı tepki vermemek, gençlerin yaş aldıkça ve daha fazla mahremiyet istediklerini zamanlarında anlayabilecekleri, daha incelikli bir denetim biçimi olma ortak paylaşım zemininiz olabilir.

b) Güven Oluşturun

Casusluk ve izleme. Bu hassas aşamada, çocuklarınızın mahremiyet gereksinimlerine saygı duymayı ve aynı zamanda güvende olmalarını sağlamayı dengelemeniz gerekir. Temel kurallar için bazı fikirler: Bir şeylerin ters gittiğinden şüphelenmediğiniz sürece telefon konuşmalarını dinlemeyecek veya e-postalarını kontrol etmeyeceksiniz. Karşılığında, etkinliklerini incelemek istediğinizde telefon veya çevrimiçi hesap oturma açma bilgilerini teslim edeceklerdir. Onlara göz kulak olma hakkını saklı tuttuğunuzu bilmelerini sağlar türde bir karşılıklı kurulacak bir güven ilişkisidir burada murat edilen.

Çevrimiçi hesaplarına erişirken çocuklarınızla aradaki güven ilişkisini zedelemekten ilginizin devamını koruyabilmenizde akıllı bir strateji olarak; ebeveynlerin, çocuklardan şifrelerini, bir kâğıda yazarak kırılabilir bir kumbaraya koymaları sağlanabilir ve bu sayede de gençlerin hesaplarına erişmek istemediklerini ebeveynler net bir şekilde davranışlarında gösterebilirlerken yalnızca ve yalnızca 'acil durumda' bunu yapabilmek istediklerini açıkça ortaya koymuş olurlar. Bir kumbara, özgürleştirici bir düşünce biçimine davet ederek gençleri, ileride işlerine çok yarayacak olan bir 'Toplumsal Sözleşme Fikri'nin fiziksel bir biçim almasına izin verir.

c) Onları Verimliliğe Yönlendirin

Gençlerin teknik ilgi alanlarını üretken amaçlara yönlendirin. Dijital okuryazarlık, giderek daha fazla talep gören bir beceridir ve teknoloji inanılmaz yaratıcı ve akademik fırsatlar sunabilir. Çocuğunuz ilgileniyorsa, onu teknolojiden faydalandırmak ve geleceğe hazırlamak için programlama, dijital tasarım, animasyon veya diğer teknoloji ile ilgili dersler olup olmadığına bakın.

d) Teknoloji Bağımlılığından Kaçınmak

Çocuğunuzun teknolojiyle sağlıksız bir ilişkisi olup olmadığını kontrol etmek için dikkat etmeniz gereken iki önemli erken uyarı işareti vardır. Bunlardan biri, davranışsal ve diğeri duygusaldır.

– Davranış cephesinde, ekranların çevrimdışı oynatılması, fiziksel egzersiz yapmak ve diğer insanlarla yüz yüze vakit geçirmek için zaman kalmayacak kadar süre aşımalarını fark etmek önemlidir.

– Duygusal cephede, çocukların ekran başında geçirdikleri sürenin ardından kendilerini zorbalığa uğramış, dışlanmış veya daha genel olarak çevrimiçi etkileşimlerinin bir sonucu olarak mutsuz hissettikleri için olumsuz duygular yaşadıklarını fark etmeleri önemlidir. Bu, sosyal ağlarda vakit geçirdikten, mesajla iletişim kurduktan sonra veya sosyal öge içeren çok oyunculu FRP tarzı rol yapma oyunları oynadıktan sonra sıklıkla görülebilir.

– Çocuğunuz eskiden keyif aldığı çevrimdışı etkinlikleri daha fazla dijital âlemdeki ekran süresiyle değiştiriyorsa, gece geç saatlerde teknoloji kullanımı nedeniyle uykusuz kalmaya başlıyorsa ve yüz yüze etkileşimler (aile yemekleri yemek gibi) cihazlar tarafından gasp ediliyorsa tetikte olun.

Çoğu ebeveynlik konusunda olduğu gibi, sürekli ve açık iletişim, ailenizin çok fazla olumsuz etki yaşamadan teknolojinin faydalarından yararlanmasına yardımcı olmanın anahtarıdır.

14. yüzyılda ortaya çıkan ve modern insanın dünya görüşü ve yaşam anlayışı olarak kabul gören hümanizm, tanrı odaklılıktan insan odaklı olmaya geçişin ve insan merkezli bir dünya tasarımının tohumlarını atmıştı. Transhümanizmi (Geçiş İnsanı Kavramı), bu insan merkezli anlayışın ve insanların bilimsel gelişmeler aracılığıyla doğaya karşı üstünlük çabasının bir adım öteye taşınması olarak değerlendirmek mümkündür. Temel amaçları arasında yaşlanmayı durdurmak, insanın yaşam standardını düşüren ve hayatını tehdit eden hastalıklara karşı bağışıklık geliştirmesini sağlamak ve bu şekilde insan ömrünü uzatmak yer alır.

Geçiş İnsanı Kavramı içinde birçok disiplini barındırarak mühendislik, matematik, tıp ve teolojik unsurlar taşıyan ve postmodernizm gibi belirsizliklere evrilmeden her yönüyle üzerimize gelen ciddi bir süreç olduğu anlaşılmaktadır. 1957 yılında Julian Huxley tarafından felsefi bir kavram olarak kullanılan ve evrimci bir düşünce içerisinde insanın, neandertal insandan homofabere, homo faberden de homo sapiense geçişinin yanında, 150.000 yıllık homo sapiens sürecinin terk edilerek artık insanın değişmesi, dönüşmesi gerektiği düşüncesiyle transhümanizm kavramı tartışmaya açılmıştır.

Harari, Homo Deus kitabında insanın gelişmeler üzerinden kendi kendini yaratan bir yarı tanrıya dönüşeceğinden bahseder. Bedenler ya da uzuvlar yaratabilen, kendi bedenini değiştirebilen, bilişsel fonksiyonlarını bilgisayar yazılımlarıyla destekleyebilen insan, kendini sürekli yeniden yaratma kudretine erişmiş olacaktır. İnsanın ve makinenin birleşiminden oluşan cyborgların ortaya çıkışı ile de artık bildiğimiz anlamda "insan" dan değil, insanın üst bir formundan bahsediyor olacağız: Biyolojik ve bilişsel olarak daha iyi fonksiyon gösteren, daha uzun ve sağlıklı bir ömür sürebilen, bedeni ve uzuvları üzerinde kontrol sahibi olan ve maddi imkânları doğrultusunda sürekli daha iyisini elde edebilen bir insan... Mevcut piyasa düzeniyle devam etmemiz durumunda, böyle bir dünyada daha iyi bir bedene ve zihne sahip olabilmenin yolu ise yine maddi olarak güçlü olmaktan geçecek. Dolayısıyla biyolojik ve bilişsel gücünüzü, maddi gücünüz belirleyecek. Bu durumda bugüne kadar hesaba katmadığımız bir eşitsizlik türü, korkutucu bir ivmeyle yükselecek ve yine bu koşullardan hareketle Harari'nin tartışmaya açtığı bir distopya senaryosu ile karşılaşma ihtimalimiz artacaktır.

Teknolojiyi iskelemeyelim, evet; ancak bu bizim süreci kaynak noksanlığıyla hazırlıksız bir biçimde pürüzsüz bir iyimserlik ile kucaklamamız anlamına gelmemeli. Bugün toplum olarak tecrübe edilenlerle muktedirlerin gelecek tahayyülünde teknolojik iyimserliklerinin ya da öngörüsünü yapmaya çalıştıkları yeni hayatın, insanın tekâmül sürecinde belli bir düşünsel zemininden beslendiklerine dair bir işaret veriyor mudur? Başla bir tartışma konusu.

